

แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนปทุมคงคา

ชนิตรา ชันทองหล่อ^{1,*}, วราภรณ์ ไทยมา²

^{1,2}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Received: 24 December 2025

Revised: 14 February 2026

Accepted: 27 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีเชิงอธิบาย ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC = 0.67-1.00) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า (PNI_{modified}) ในขณะการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในภาพรวมของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคาอยู่ในระดับปานกลาง และมากที่สุด ตามลำดับ ที่มีค่าดัชนีสูงสุด คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา (PNI_{modified} = 0.73) รองลงมา คือ การส่งต่อนักเรียน (PNI_{modified} = 0.67) การคัดกรองนักเรียน (PNI_{modified} = 0.65) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (PNI_{modified} = 0.47) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (PNI_{modified} = 0.39) ตามลำดับ 2) แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านที่ 5 การส่งต่อนักเรียนซึ่งมี 14 แนวทาง และ 33 แนวปฏิบัติ

คำสำคัญ : การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เทคโนโลยีดิจิทัล ความต้องการจำเป็น

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: chanitra.khu@spumail.net

Implementation Approaches of Digital Technology in the Student Care and Support System at Patumkongka School

Chanitra Khunthonglor^{1,*}, Waraporn Thaima²

^{1,2}Master of Education Program in Educational Administration,
Graduate College of Management, Sripatum University

Received: 24 December 2025

Revised: 14 February 2026

Accepted: 27 February 2026

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the priority needs for Implementation Approaches of Digital Technology in the Student Care and Support System at Patumkongka School, and 2) to develop Implementation Approaches of Digital Technology in the Student Care and Support System at Patumkongka School. This study employed an explanatory sequential design. The quantitative phase involved 64 teachers from Patumkongka School under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2 in the 2025 academic year. Data were collected using a questionnaire, which demonstrated content validity (IOC = 0.67-1.00) The data were analysed using mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}). In the qualitative phase, data were collected through a group interview with five key informants and subsequently analysed using content analysis. The results indicated that 1) the priority needs for Implementation Approaches of Digital Technology in the Student Care and Support System at Patumkongka School was at a highest level. The Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) result showed that the highest was Student Prevention and Correction (PNI_{modified} = 0.73), followed by Student Referral (PNI_{modified} = 0.67), Student Screening (PNI_{modified} = 0.65) , Student Promotion and Development (PNI_{modified} = 0.47) , and Individual Student Awareness (PNI_{modified} = 0.39), respectively. 2) The developed approaches consisted of five areas, fourteen approaches, and thirty-three practical approaches for Implementation Approaches of Digital Technology in the Student Care and Support System at Patumkongka School.

Keywords: Student Care and Support System, Digital technology, Modified Priority Needs

* Corresponding Author; E-mail: chanitra.khu@spumail.net

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 อันเป็นผลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทยที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพคนไทยอย่างรอบด้าน ควบคู่กับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2565)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการการศึกษา รวมทั้งการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในบริบทสังคมปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย เช่น ปัญหาครอบครัว ภาวะเศรษฐกิจ ความวิตกกังวล ความเครียดซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคม ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต สถานศึกษาในฐานะหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤตทางสังคม จึงควรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ (อรรธพร ร่องเรืองฤทธิ์, 2563)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและชัดเจน มีการประสานผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และทักษะชีวิต (สุมิตร เทพุลอย, 2566) ทั้งนี้กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน (แดนไพร สีสาคาม, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 ที่มีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีในการดำรงชีวิตปัจจุบัน โดยได้รับการดูแลเพื่อให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เด็กทุกคนในประเทศต้องมีหลักประกันในด้านความปลอดภัย ตลอดเกิดความคุ้มครองจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่มีปัญหาอย่างเท่าเทียม (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, 2546)

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากสามารถสนับสนุนการจัดเก็บ วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความต่อเนื่องในการติดตาม

ช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งยังเอื้อต่อการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลทะเบียนนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา พบว่าในปีการศึกษา 2567 มีนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษากลางคันจำนวน 38 คน และในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 มีนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษากลางคันจำนวน 24 คน (งานทะเบียนวัดผล โรงเรียนปทุมคงคา, 2568) ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและเสริมสร้างระบบการติดตาม ดูแล และสนับสนุนนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทันทั่วถึง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนปทุมคงคา และเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนปทุมคงคา เพื่อให้ได้แนวทางและแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา
2. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมิตร เทพุลอย (2566) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนมุ่งเน้นให้การคุ้มครองป้องกันดูแลแก้ไขให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนโดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นครูแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทักษะชีวิตและมีภูมิคุ้มกันที่ดีเพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่างๆโดยผ่านกระบวนการศึกษาและมีกิจกรรมที่สำคัญ

รัชติกร รามัญกิจ (2566) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานที่มุ่งให้การคุ้มครอง ป้องกันดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกัน ทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงโดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

สุรธาดา สิงหาพาน (2568) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนอย่างมีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ โดยมีครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการหลัก มีการประสานงานบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มีแบบแผนชัดเจน ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยความร่วมมือจากครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เครื่องมือและวิธีการที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ มีทักษะชีวิตที่จำเป็น และสามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย

2. องค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) กล่าวว่า กระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน

รัชติกร รามัญกิจ (2566) กล่าวว่า องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน

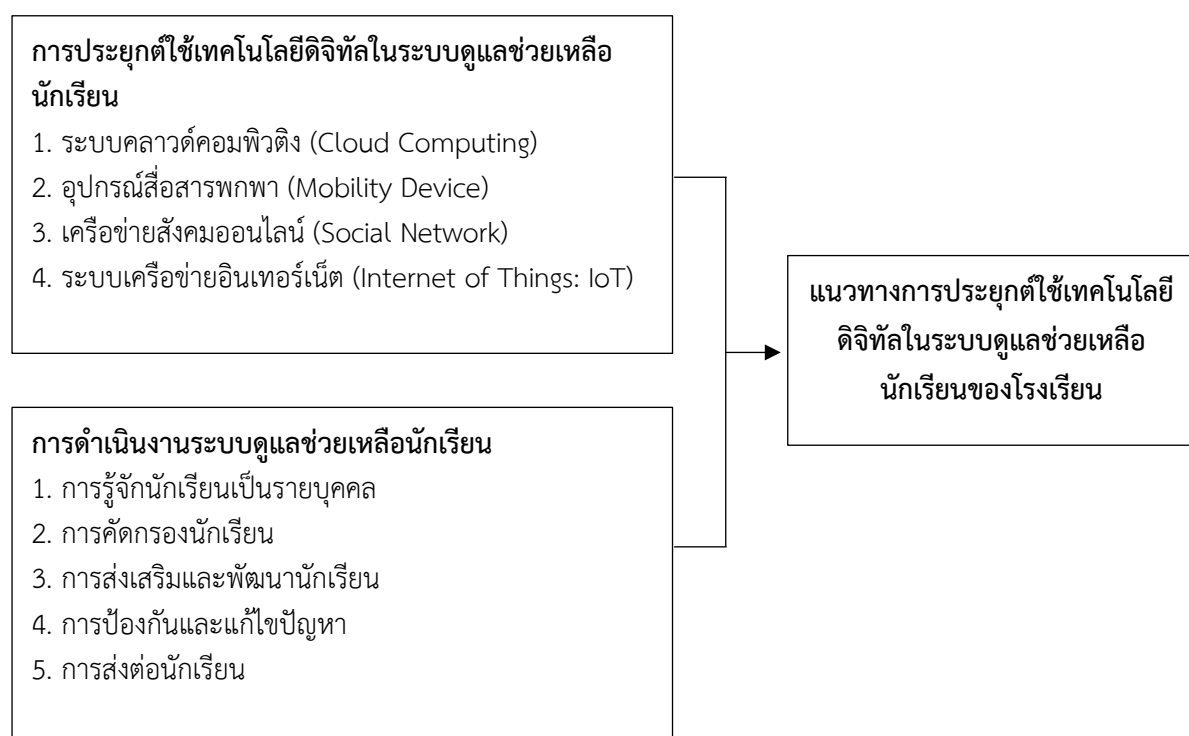
3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จักรพงษ์ (2564) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกระบวนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน สถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารกิจการนักเรียน ต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การจัดการความรู้ ผนวกกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ 1) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) 2) อุปกรณ์สื่อสาร (Mobility Device) 3) คลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) และ 4) อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรธาดา สิงหาวิโน (2568) ที่กล่าวว่า การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าวช่วยยกระดับประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเป็นระบบ ทันสมัย และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559); จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561); พรศักดิ์ ผกากรอง (2562); พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563); นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564); จักรพงษ์ ตระการไทย (2564); นัฏพันธ์ ดิศจิเรญ (2565); สุมิตร เทพลอย (2566); รัชติกร รามัญกิจ (2566); พิมพ์ชนก สังขสี (2566) ซึ่งสรุปได้ว่ากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน และผู้วิจัยได้

สังเคราะห์องค์ประกอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559); ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข (2561); จิระนันท์ มูลมาตร (2564); จักรพงษ์ ตระการไทย (2564); แพรพลอย พัฒนะแสง (2565); สุปริดา โกษาแสง (2565); เทียนชัย เจริญสุข (2566); รัชติกร ราษฎร์กิจ (2566); สุรธาดา สิงหาพาน (2568) ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ 1) ระบบคลาวด์คอมพิวติง (Cloud Computing) 2) อุปกรณ์สื่อสารพกพา (Mobility Device) 3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) 4) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet of Things: IoT) จากการสังเคราะห์ตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมเชิงอธิบาย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และตามด้วยการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ปทุมคงคา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า (PNI_{modified}) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์

ตัวแปรที่ศึกษา

ข้อมูลที่ศึกษาความต้องการจำเป็นจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แนวการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ซึ่งมีตัวแปรอิสระ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (1) ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ (2) อุปกรณ์สื่อสารพกพา (3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (4) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet of Things: IoT) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) การส่งต่อนักเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 64 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถาม ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนปทุมคงคา ผลการพิจารณาคุณภาพแบบสอบถามด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา Index of Item-Objective Congruence: IOC มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า $PNI_{modified}$ 2) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) โดยมีวิธีการและขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนปทุมคงคา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับประชากร จำนวน 64 คน

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น ($PNI_{modified}$) นำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) จากผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาวิเคราะห์ผลและสร้างเป็นประเด็นข้อคำถามที่ใช้ ในการสร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่ม

2. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อมาเป็น แนวทางและแนวปฏิบัติในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PN ^{modified}	ลำดับ
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ		
1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.39	0.61	ปานกลาง	4.72	0.47	มากที่สุด	0.39	5
2 การคัดกรองนักเรียน	2.86	0.70	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด	0.65	3
3 การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	3.31	0.58	ปานกลาง	4.84	0.40	มากที่สุด	0.47	4
4 การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	2.75	0.79	ปานกลาง	4.80	0.45	มากที่สุด	0.73	1
5 การส่งต่อนักเรียน	2.80	0.77	ปานกลาง	4.68	0.52	มากที่สุด	0.67	2
ภาพรวม	2.63	0.81	ปานกลาง	4.74	0.49	มากที่สุด	0.78	

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์
เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อจัดทำแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา ประกอบด้วย 5 ด้าน 14 แนวทาง 33 แนวปฏิบัติ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหามี 3 แนวทาง 6 แนวปฏิบัติ ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบฐานข้อมูล
กลางเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ ทันทีที่มี 2 แนวปฏิบัติ คือ ใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น
Google Drive ในการบันทึกข้อมูล วิธีการให้ความช่วยเหลือ ผลการติดตาม เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและตรวจสอบ
ย้อนหลังได้ เพื่อไปวางแผนพัฒนาการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว แนวทางที่ 2 การให้คำปรึกษาและ
การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มี 2 แนวปฏิบัติ คือ จัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ โดยมีคณะกรรมการ
เช่น ครูแนะแนว โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Line เฉพาะ เพื่อเป็นช่องทางการคำปรึกษาเบื้องต้น และ
แนวทางที่ 3 การรณรงค์สร้างความตระหนักและให้ความรู้ด้วยสื่อดิจิทัล มี 2 แนวปฏิบัติ คือ จัดทำ Infographic
คลิปวิดีโอ ให้ความรู้เรื่องการป้องกันปัญหา เช่น การกลั่นแกล้ง การหนีเรียน การใช้สารเสพติด ฯลฯ ผ่านเครือข่าย
สังคมออนไลน์ เช่น Facebook จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองให้เห็น
ความสำคัญในการป้องกันและปัญหานักเรียน

ด้านที่ 2 การส่งต่อมี 3 แนวทาง 9 แนวปฏิบัติ ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนากลไกการส่งต่อที่เป็นระบบและมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง มี 4 แนวปฏิบัติ คือ จัดทำแผนปฏิบัติการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกองค์กร กำหนดขั้นตอนชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการส่งต่อโดยเฉพาะ เช่น ครูแนะแนว ครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน มีการลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานภายนอก เช่น สาธารณสุข นักจิตวิทยา โรงพยาบาล สถานีตำรวจ รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง นักเรียนเก่า ผู้นำชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีเกิดความร่วมมือและความสะดวกในการติดต่อประสานงานการส่งต่อนักเรียน แนวทางที่ 2 ใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ในการบันทึก ติดตาม และรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบ มี 3 แนวปฏิบัติ คือ ใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive ในการบันทึกข้อมูลการส่งต่อ เช่น ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลผู้ปกครอง สภาพปัญหา วิธีแก้ไขเบื้องต้น และความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ รายงานข้อมูลให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลชุดเดียวกันได้สะดวก มีการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลตามหลักกฎหมายและจริยธรรม

ด้านที่ 3 การคัดกรองนักเรียนมี 2 แนวทาง 4 แนวปฏิบัติ ได้แก่แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบคัดกรองที่เป็นรูปแบบออนไลน์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ มี 3 แนวปฏิบัติ คือ บันทึก จัดเก็บและรายงานผลการคัดกรองในระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน เข้าถึงได้ง่ายเพื่อความสะดวกในการเรียกใช้งาน ส่งต่อ และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ และแนวทางที่ 2 ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานและติดตามผลการคัดกรอง มี 1 แนวปฏิบัติ คือ ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Line สำหรับประสานงาน แจ้งเตือน ติดตามความคืบหน้าของกระบวนการคัดกรองในแต่ละห้องเรียน และเป็นช่องทางในการส่งรายงานสรุปผลการคัดกรองนักเรียน

ด้านที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมี 4 แนวทาง 9 แนวปฏิบัติ ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึง มี 2 แนวปฏิบัติ คือ ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line ผ่านอุปกรณ์สื่อสารพกพา เช่น Smartphone และ Tablet เป็นช่องทางในการประสานงานกับนักเรียนและผู้ปกครอง ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เช่น วันครูพบผู้ปกครอง แนวทางที่ 2 ส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาและแสดงศักยภาพผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มี 2 แนวปฏิบัติ คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพ เช่น กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ, กีฬาสี สะท้อนความสามารถของผู้เรียน ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงาน ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook แนวทางที่ 3 พัฒนาและใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลกิจกรรมและประเมินผล มี 2 แนวปฏิบัติ คือ บันทึก จัดเก็บ และรายงานผลกิจกรรมเป็นสารสนเทศออนไลน์ในระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์เช่น Google Drive หรือ Google Site เพื่อให้ค้นหา ตรวจสอบ และนำไปวางแผนพัฒนางานได้สะดวก รวดเร็ว และแนวทางที่ 4 พัฒนาศักยภาพครูด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 แนวปฏิบัติ คือ จัดอบรมครูเป็นประจำเกี่ยวกับ Google Workspace, การทำสื่อดิจิทัล

ด้านที่ 5 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมี 3 แนวทาง 7 แนวปฏิบัติ ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนอย่างเป็นระบบและทันสมัย มี 2 แนวปฏิบัติ คือ ใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive ในการบันทึก จัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบให้เป็นปัจจุบัน สามารถเข้าถึงข้อมูลรายบุคคลผ่านอุปกรณ์สื่อสารพกพา เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับติดตามพฤติกรรมและการสื่อสารกับนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 3 แนวปฏิบัติ คือ ใช้แอปพลิเคชันในการสแกนหน้าเข้าโรงเรียน การบันทึกสถิติการมาเรียน โดยใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพา เช่น Smartphone, Tablet ในการติดตามนักเรียน โดยจัด

ให้มีระบบแจ้งเตือน (Notification) การขาดเรียน มาสาย หรือพฤติกรรมอื่นๆ และแนวทางที่ 3 พัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการข้อมูลนักเรียน มี 2 แนวปฏิบัติ คือ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และจัดระบบพี่เลี้ยง (Mentor) หรือศูนย์ให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีภายในโรงเรียน

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคา โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มากที่สุด มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.73 รองลงมา คือ การส่งต่อนักเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.67 รองลงมา คือ การคัดกรองนักเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.65 รองลงมา คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.47 ส่วนด้านที่ต่ำสุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.39 สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพลอย พัฒนะแสง (2565) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในบางโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนหรือตามแผนที่วางไว้ได้ นอกจากนั้นยังมีสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นปัจจัยสำคัญส่งผลทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะการดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือนักเรียน นั้นมีกระบวนการ ขั้นตอน ที่ต้องจัดเตรียมเอกสารต่างๆ เป็นจำนวนมากในแต่ละขั้นตอน ทำให้เพิ่มภาระให้ครูนอกเหนือจากหน้าที่หลักคือการสอนแล้วนั้น ยังทำให้ครูมีเวลาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้น้อยลง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชติกร รามัญกิจ (2566) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากภาระงานด้านเอกสารและการขาดทักษะด้านเทคโนโลยีของครู ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการระบบสารสนเทศนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูจำนวนมากยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดเก็บ วิเคราะห์ และติดตามข้อมูลนักเรียนได้อย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ตระการไทย (2564) ที่พบว่าสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารกิจการนักเรียนและการจัดการฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดทำข้อมูลรายบุคคลและช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยลดภาระงานของครูและทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปทุมคงคาประกอบด้วย 5 ด้าน 14 แนวทาง 33 แนวปฏิบัติ ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหา มี 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบทันทั่วทั้งที่ แนวทางที่ 2 การให้คำปรึกษาและการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ และแนวทางที่ 3 การรณรงค์สร้างความตระหนักและให้ความรู้ด้วยสื่อดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพลอย พัฒนะแสง (2565) กล่าวว่า สถานศึกษามีการใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ ในการบันทึกข้อมูลสภาพปัญหา

วิธีการช่วยเหลือและผลการช่วยเหลือนักเรียน ช่วยทำให้ข้อมูลได้รับการจัดเก็บอย่างเป็นระบบและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้สะดวก รวดเร็ว แก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชติกร รามัญกิจ (2566) ควรมีบริการให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบ On-line และรูปแบบ on-site โดยให้การช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน โดยประสานความร่วมมืองานระหว่างครู ผู้ปกครอง ครูแนะแนว ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาและการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม

ด้านที่ 2 การส่งต่อโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มี 2 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนากลไกการส่งต่อที่เป็นระบบและมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง แนวทางที่ 2 ใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ในการบันทึก ติดตาม และรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ตระกูลไทย (2564) พบว่า สถานศึกษามีการใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการประสานงานส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางโดยข้อมูลจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เข้าถึงง่าย เพื่อให้การส่งต่อมีความถูกต้อง ต่อเนื่อง และรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565) พบว่า สถานศึกษามีการใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพา และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการส่งรายงานข้อมูลนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ เช่น รายงานสรุปประวัติของนักเรียน รายงานความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและสถานศึกษามีการ ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผ่านการ ติดต่อสื่อสารตามช่องทางเครือข่ายสังคมออนไลน์

ด้านที่ 3 การคัดกรองนักเรียน มี 2 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบคัดกรองที่เป็นรูปแบบออนไลน์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ และแนวทางที่ 2 ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานและติดตามผลการคัดกรอง สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565) พบว่า สถานศึกษามีการใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ในการบันทึกและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน ใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์เป็นพื้นที่ในการรายงานสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นภาพรวมของสถานศึกษาและใช้ในการจัดการข้อมูล เพื่อการคัดกรองนักเรียนและแปรผลแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็น กลุ่มปกติ/กลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา เป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชติกร รามัญกิจ (2566) ควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการคัดกรองนักเรียนและนำแอปพลิเคชันมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนในระบบออนไลน์

ด้านที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มี 4 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึง แนวทางที่ 2 ส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาและแสดงศักยภาพผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล แนวทางที่ 3 พัฒนาและใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลกิจกรรมและประเมินผล และแนวทางที่ 4 พัฒนาศักยภาพครูด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมิตร เพลอย (2566) ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยมีการบูรณาการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความถนัดของตัวผู้เรียนในทุกกลุ่ม โดยใช้เทคนิค กระบวนการ และวิธีการที่หลากหลายอย่างเหมาะสมทั้งกิจกรรมในรูปแบบ On-line และรูปแบบ on-site และสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565) พบว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) หรือกิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบออนไลน์มีการใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ ในการประเมินผล สรุปผลการจัดกิจกรรม ส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม พัฒนาศักยภาพของนักเรียนตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 5 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมี 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนอย่างเป็นระบบและทันสมัย แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ติดตามพฤติกรรมและการสื่อสารกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และแนวทางที่ 3 พัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการข้อมูลนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพลอย พัฒนะแสง (2565) กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนและบันทึกสถิติการเรียนด้วย Google Form หรือ Google Sheets มีการจัดการข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของ นักเรียนไว้บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive หรือ Google Sheets เพื่อความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูล และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน, Facebook, Line, Google Meet หรือ Zoom เป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนและประสานงานกับผู้ปกครอง โดยใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพา เช่น Smart Phone หรือ Tablet ในการประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษาจะต้องสร้างคลิปปิดโออิบยาวิธีการใช้งานระบบดิจิทัลผ่านช่องทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรีดา โกษาแสง (2565) พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในยุคดิจิทัลต้องอาศัยระบบจัดเก็บข้อมูลที่เป็นคลาวด์คอมพิวเตอร์และการใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพาเพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย และตรวจสอบย้อนกลับได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อรองรับข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลพฤติกรรม ประวัติการช่วยเหลือ และการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยใช้คลาวด์คอมพิวเตอร์ เช่น Google Workspace เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ตรวจสอบง่าย และใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วทั้งที่

1.2 การส่งต่อ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อยกระดับคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น โรงพยาบาล หน่วยงานด้านจิตวิทยา หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้สามารถส่งต่อ ติดตาม และช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือมีปัญหาเฉพาะด้านได้อย่างเป็นระบบ

1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลโดยจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เพื่อให้ได้แนวทาง ในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบหรือนวัตกรรมการช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง ต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- งานทะเบียนวัดผล โรงเรียนปทุมคงคา. (2568). *รายงานข้อมูลนักเรียน ปีการศึกษา 2567–2568*. โรงเรียนปทุมคงคา.
- จักรพงษ์ ตรีการไทย. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล
The Implementation of Student Care and Support Systems in Digital Era School.
วารสารบริหารการศึกษাবัณฑิต, 21(1), 41-49.
- แดนไพร สีมาคม. (2564). *กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์
ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. (2565, 24 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม
139 ตอนที่ 258 ง. หน้า 1-143.
- พรศักดิ์ ผกการอง. (2562). *การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.
หน้า 1-26.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546, 2 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก. หน้า 1-28.
- แพรวพลอย พัฒนะแสง. (2565). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี
ดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. (2563). *ประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอสล
ภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รัชติกร รามัญกิจ. (2566). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของ
สถานศึกษาในสหวิทยาเขตสตาร์บุช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตราด*.
การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2567). *รายงานผลการจัดการศึกษา ประจำปี
การศึกษา 2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2.
- สุปริดา โกษาแสง, ฤชดา ผ่องพิทยา และสมชาย เทพแสง. (2565). *เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษา
ในยุคดิจิทัล*. *วารสารบริหารการศึกษามศว*, 19(37), 242-250.

- สุมิตร เพลลย. (2566). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. การศึกษาค้นคว้า
อิสระปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรธาดา สิงหาพาน. (2568). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์, 8(1), 234-244.
- อรรพรรณ ล่องลือฤทธิ์. (2563). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. [ออนไลน์]. <https://www.cpn2.go.th/wp-content/uploads/2020/06/งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.pdf>